

Niðurstöður samráðs

Drög að frumvarpi voru birt í samráðsgátt stjórnvalda á vefnum Ísland.is (mál nr. 268/2019) þann 28. október 2019 og almenningi gefinn kostur á að senda inn athugasemdir og ábendingar til og með 11. nóvember. Sýslumannaráði var tilkynnt þetta sérstaklega og haldinn var samráðsfundur með sýslumönnum 4. nóvember 2019. Á þeim fundi gerðu sýslumenn athugasemd við það mat ráðuneytisins að aðgerðirnar myndu skila hagræðingu og töldu að áformin um að setja sýslumann yfir fleiri en einu embætti fæli í sér frávik frá íslenskri löggjöf.

Umsagnir bárust frá Sýslumannafélagi Íslands, Fljótsdalshéraði, Skútustaðahreppi, Samtökum sveitarfélaga á Norðurlandi vestra og sveitarfélaginu Skagafirði.

Í umsögn Sýslumannafélags Íslands er gerð athugasemd við þau áform að heimila ráðherra að skipa sýslumann yfir fleiri en eitt embætti. Er sú aðferð talin vera óhefðbundin og fela í sér frávik frá íslenskri löggjöf sem krefjist verulegs undirbúnings og samráðs. Ekki þótti ástæða til að gera breytingar á efni frumvarpsins vegna athugasemdarinnar enda hafi valkostagreining og fyrra samráð ekki gefið tilefni til þess.

Athugasemdir bæjarráðs Fljótsdalshéraðs og sveitarstjórnar Skútustaðahrepps lutu aðallega að því að frumvarpið opni á frekari fækkun embætta sýslumanna og að efasemdir séu um að það leiði til eflingar á þjónustu embættanna. Þá er í umsögnum samtaka sveitarfélaga á Norðurlandi vestra og Byggðaráðs Skagafjarðar gerð athugasemd við þau áform að heimila ráðherra að skipa sama sýslumanninn yfir fleiri en eitt embætti þar sem heimildin þykir lýsa fyrirætlunum um frekari sameiningar embætta. Ekki þótti ástæða til að gera breytingar á efni frumvarpsins vegna athugasemdanna þar sem frumvarpinu er ekki ætlað að hafa slík áhrif á rekstur og umdæmismörk embættanna. Verði heimildinni beitt og sýslumaður skipaður yfir fleiri en eitt embætti er annars vegar reiknað með hagkvæmari rekstri sýslumannsembættanna vegna samlegðaráhrifanna sem skapast við verkaskiptingu og samstarf fleiri embætta og hins vegar lækkun launakostnaðar vegna fækkunar sýslumanna. Horft er til þess að fækkun forstöðumanna muni leiða til þess að heildarafkoma ríkissjóðs verði jákvæð enda séu laun og launatengd útgjöld sýslumanna hlutfallslega há í samanburði við laun annarra starfsmanna. Greining við endurmat útgjalda sýslumannsembættanna bendir til þess að hagræðing fáiist við samlegðina og verkaskiptingu milli starfsmanna fleiri embætta enda leiði aukin sérhæfing almennt til þess að afköstin aukast. Breytingarnar sem frumvarpið boðar þykja styðja við áherslur dómsmálaráðuneytisins sem fram koma í gildandi fjármálaáætlun og miða að því að koma rekstri sýslumannsembættanna í viðunandi horf.

Í innsendum umsögnum var jafnframt að finna ýmsar ábendingar sem varða ekki beint efni frumvarpsins en hafðar verða til hliðsjónar við frekari stefnumótun í málefnum sýslumanna. Þannig benti Sýslumannafélag Íslands á mikilvægi þess að stefnumótun eigi sér stað í málaflokknum með það að markmiði að skilgreina þjónustustigið og ásættanlegan málsmeðferðartíma miðað við fjárheimildir sem fengnar eru embættunum, ásamt því að reglugerð um umdæmi sýslumanna nr. 1151/2014 verði endurskoðuð. Umsagnaraðilar voru sammála um nauðsyn þess að tryggja sýslumannsembættunum fullnægjandi fjárveitingar, að embættin verði efld og að gætt verði að byggðasjónarmiðum við ákvarðanatökur. Þá lýstu umsagnaraðilarnir efasemdum um að rafrænir stjórnsýsluhættir og stækkun embætta muni leiða til hagræðingar.

Frumvarpið var ekki lagt fram á þingi.